

Міністерство охорони здоров'я України
Національний університет охорони здоров'я України
імені П. Л. Шупика

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Рішення вченої ради

Протокол від 16.06 2021 р. № 6

Заступник голови вченої ради

Чл.-кор. НАМН України,

професор Юрій ВДОВИЧЕНКО

Система менеджменту якості освіти

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

«УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТАМИ В ПУБЛІЧНІЙ СФЕРІ»

Галузь знань: 28 «Публічне управління та адміністрування»

Спеціальність: 281 «Публічне управління та адміністрування»

Освітньо-професійна програма: «Публічне управління та адміністрування»

Курс – 1

Семестр – 2-3

Лекції – 6

Практичні заняття – 4

Самостійна робота – 80

Індивідуальне завдання (1) – 2 семестр

Залік – 3 семестр

Усього (годин/кредитів ECTS) – 90/3

Робочу програму навчальної дисципліни «Управління проєктами в публічній сфері» розроблено на основі освітньо-професійної програми та робочого навчального плану підготовки фахівців освітнього ступеня «магістр» за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробили науково-педагогічні працівники кафедри управління охороною здоров'я та публічного адміністрування НУОЗ України імені П. Л. Шупика.

Відповідальна за розробку доктор наук з державного управління, професор Н.Г.Діденко.

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри спеціальності 281 "Публічне управління та адміністрування" – управління охороною здоров'я та публічного адміністрування протокол № 6 від 31.03.2021 р.

Завідувач кафедри професор Михальчук В. М.

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні Навчально-методичної комісії НУОЗ України імені П. Л. Шупика

протокол № 4 від 11.06.2021 р.

Голова навчально-методичної комісії
чл. кор. НАМН України професор

 Вдовиченко Ю.П.

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Пояснювальна записка	4
1.1. Заплановані результати	4
1.2. Програма навчальної дисципліни	7
2. Зміст навчальної дисципліни.....	8
2.1. Структура навчальної дисципліни	8
2.2. Лекційні заняття, їх тематика і обсяг	9
2.3. Практичні заняття, їх тематика і обсяг.....	10
2.4. Самостійна (індивідуальна) робота слухача, її зміст та обсяг	11
2.5. Індивідуальна залікова робота	11
2.6. Орієнтовні теми самостійної домашньої роботи.....	12
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни.....	14
3.1. Методи навчання.....	14
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна).....	14
4. Рейтингова система оцінювання набутих знань та вмінь.....	16

ВСТУП

Робоча програма навчальної дисципліни «Управління проектами в публічній сфері» розроблена на основі Національної рамки кваліфікацій України, «Положення про підготовку магістрів у Національному університеті охорони здоров'я України освіти імені П. Л. Шупика», уведеного в дію наказом № 1271 від 12 березня 2021 р., освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня підготовки за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» та інших відповідних нормативних документів.

1. Пояснювальна записка

1.1. Заплановані результати.

Місце: навчальна дисципліна є теоретичною основою сукупності знань та вмінь, що забезпечують базову підготовку фахівців з публічного управління та адміністрування і входить до циклу вибіркових дисциплін підготовки магістрів за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування».

Навчальна дисципліна сприяє формуванню управлінської компетентності фахівців з публічного управління та адміністрування, здатності до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, уміння розробляти та управляти проектами.

Дисципліна має міждисциплінарний характер та інтегрує в собі знання юридичних, соціологічних, економічних галузей.

Мета дисципліни: засвоєння теоретичних знань та формування професійних компетентностей щодо використання методів та інструментарію проектного менеджменту в сфері публічного управління та адміністрування.

Завданнями дисципліни є:

засвоєння сутності та основних завдань управління проектами; методичних основ планування і контролю проекту; базових засад створення організаційної структури проекту; теоретичних основ управління проектним циклом в публічній сфері;

оволодіння навичками та уміннями використовувати основні інструменти проектного циклу; здійснювати розроблення та управління проектами у публічній сфері;

формування вмінь розробки і реалізації соціальних, інфраструктурних та інвестиційних проектів розвитку територій.

У процесі викладання навчальної дисципліни основна увага приділяється оволодінню слухачами компетентностями:

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність працювати в команді, мотивувати людей та рухатися до спільної мети, бути лідером, діяти соціально відповідально та свідомо

ЗК03. Здатність розробляти та управляти проектами.

ЗК04. Здатність удосконалювати й розвивати професійний, інтелектуальний і культурний рівні.

ЗК07. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)

СК02. Здатність організовувати діяльність органів публічного управління та інших організацій публічної сфери.

СК07. Здатність самостійно готувати проекти нормативноправових актів, аналітичні довідки, пропозиції, доповіді, надавати експертну оцінку нормативно-правовим актам на різних рівнях публічного управління та адміністрування.

СК08. Здатність розробляти стратегічні документи розвитку соціально-економічних систем на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях.

Соціальні навички (soft skills)

здатність працювати в команді,

здатність розуміння важливості deadline (вчасного виконання поставлених завдань),

здатність логічно і критично мислити,

здатність самостійно приймати рішення,

креативність.

Програмні результати навчання

Для поглиблення нормативного змісту підготовки здобувачів вищої освіти:

РН06. Здійснювати ефективне управління інноваціями, ресурсами, ризиками, проектами, змінами, якістю, застосовувати сучасні моделі, підходи та технології, міжнародний досвід при проектуванні та реорганізації управлінських та загальноорганізаційних структур.

РН07. Уміти розробляти національні/регіональні програмні документи щодо розвитку публічного управління, використовуючи системний аналіз і комплексний підхід, а також методи командної роботи.

РН08. Уміти здійснювати ефективну комунікацію, аргументувати свою позицію, використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології у сфері публічного управління та адміністрування на засадах соціальної відповідальності, правових та етичних норм.

Здобувачі вищої освіти повинні:

знати:

- методологію, методи та інструменти проектного менеджменту, системні моделі проектного управління та управління програмою в публічній сфері;

- методи і засоби аналізу і планування проектної діяльності у публічній сфері;

- інструменти розробки проєктів і програм в публічній сфері, зокрема інституційно-правові, фінансово-економічні, організаційні, інформаційно-комунікативні тощо;
- основні концепції, поняття, методи та технології (інструменти), які використовуються в світовій практиці в процесі аналізу проєктних рішень;
- методологію та технології проведення стратегічної екологічної оцінки планів і програм, а також чинників, що впливають на цей процес;
- сутність основних категорій управління ризиками в проєкті та основні функції управління ризиками;
- методи запобігання та шляхи подолання ризиків; критерії вибору альтернативи в умовах невизначеності та ризику при прийнятті рішень;
- особливості управління проєктами за умов участі (підтримки) іноземних організацій;
- теоретичні основи, методи і засоби аналізу і планування проєктної діяльності щодо розвитку територій;

вміти:

- управляти життєвим циклом проєкту, зокрема такими групами процесів як: ініціації проєкту; планування проєкту; виконання; моніторингу та управління; завершення, а також забезпечувати взаємодію між цими процесами;
- застосовувати сучасні інструменти в розробці проєктів та програм в публічній сфері;
- володіти методами та засобами прийняття управлінських рішень з проєктного аналізу в умовах невизначеності зовнішнього середовища та ризику;
- проводити проєктний аналіз відібраних проєктних альтернатив згідно критеріїв ефективності проєктів, стратегічну оцінку та аудит проєктів і програм, що найбільш часто реалізуються в публічній сфері;
- розвивати вміння практичного характеру – організації процесу СЕО та управління ним;
- здійснювати ідентифікацію ризиків програм і проєктів, визначати методи та інструменти реагування на ризики;
застосовувати ряд стратегій для вибору альтернативи в умовах невизначеності.

1.2. Програма навчальної дисципліни.

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з 2 *змістових* модулів та наступних тем:

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи проєктного менеджменту в публічній сфері

Тема 1. Проєктний підхід, його місце і роль в публічному управлінні та

реалізації стратегій розвитку територій

Тема 2. Методологія управління проектами в публічній сфері

Тема 3. Основні поняття проектного підходу та оцінювання ефективності проектів в публічній сфері

Тема 4. Адміністрування проектів і програм у публічній сфері на національному, регіональному, місцевому рівнях

Змістовий модуль 2. Технології управління проектами в публічній сфері

Тема 5. Проектний аналіз та прийняття рішень

Тема 6. Основні форми організаційної структури проектів

Тема 7. Інструменти управління проектом

Тема 8. Управління ризиками проектів

2.ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІ

2.1.Структура навчальної дисципліни

Назва змістових модулів, тем	Кількість годин				
	заочна форма навчання				
	Усього	в тому числі			
		Лекції	Семінарські	Практичні	СРС
	90	6	-	4	80
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи проектного менеджменту в публічній сфері					
Тема 1. Проектний підхід, його місце і роль в публічному управлінні та реалізації стратегій розвитку територій	12	2			10
Тема 2. Методологія управління проектами в публічній сфері	10				10
Тема 3. Основні поняття проектного підходу та оцінювання ефективності проектів в публічній сфері	12			2	10
Тема 4. Адміністрування проектів і програм у публічній сфері на національному, регіональному, місцевому рівнях	12	2			10
Разом за змістовий модуль	46	4		2	40
Змістовий модуль 2. Технології управління проектами в публічній сфері					
Тема 5. Проектний аналіз та прийняття рішень	12	2			10
Тема 6. Основні форми організаційної структури проектів	10				10
Тема 7. Інструменти управління проектом	12			2	10
Тема 8. Управління ризиками проектів	10				10
Разом за змістовий модуль	44	2		2	40
Форма контролю - залік					

2.2.Лекційні заняття, їх тематика і обсяг

№	Назва теми	Обсяг навчальних занять	
		Лекція	сам. робота
1	<p>Тема 1. Проектний підхід, його місце і роль в публічному управлінні та реалізації стратегій розвитку територій</p> <p>1. Загальна характеристика управління проектами в публічній сфері.</p> <p>2. Сутність проектної діяльності в публічній сфері.</p> <p>3. Основні завдання управління проектами у публічній сфері.</p> <p>4. Основні характеристики та типи проектів у публічній сфері.</p>	2	10
2	<p>Тема 4. Адміністрування проектів і програм у публічній сфері на національному, регіональному, місцевому рівнях</p> <p>1. Особливості формування портфеля проектів реалізації стратегічних пріоритетів та управління ним.</p> <p>2. Управління національними проектами України. Стратегічна екологічна оцінка планів і програм.</p> <p>3. Проектне управління розвитком національної економіки.</p> <p>4. Застосування проектно-орієнтованого підходу до вдосконалення регіональних систем публічного управління та адміністрування</p> <p>5. Проектний менеджмент в діяльності органів місцевого самоврядування.</p> <p>6. Фонди та гранти. Грантрайтинг. Рекомендації органам публічної влади щодо написання проектних заявок.</p>	2	10
3	<p>Тема 5. Проектний аналіз та прийняття рішень</p> <p>1. Логіко-структурний підхід до управління проектним циклом.</p> <p>2. Характеристика етапів фази аналізу: аналіз учасників, аналіз проблеми, аналіз цілей та аналіз стратегії.</p> <p>3. Технології (інструменти), які використовуються в світовій практиці в процесі аналізу проектних рішень.</p> <p>4. Основні етапи фази планування: логічна структуризація проекту, планування діяльності, планування ресурсів.</p>	2	10
	Усього за навчальною дисципліною	6	30

2.3. Практичні заняття, їх тематика і обсяг

№	Назва теми	Обсяг навчального навантаження	
		Прак т	СР
1	<p>Тема 3. Основні поняття проектного підходу та оцінювання ефективності проектів в публічній сфері</p> <p>1. Місце і функції планування та контролю в управлінні проектами.</p> <p>2. Інтегрований структурований підхід до управління, планування і контролю.</p> <p>3. Інструменти розробки проектів і програм в публічній сфері: інституційно-правові, фінансово-економічні, організаційні, інформаційно-комунікативні тощо.</p> <p>4. Середовище управління проектом. Стейкхолдери (зацікавлені сторони) проекту.</p> <p>5. Інвестиції та інвестиційні проекти.</p>	2	10
2	<p>Тема 7. Інструменти управління проектом</p> <p>1. Функції та принципи управління проектами в публічній сфері.</p> <p>2. Узгодженість цілей та логічної структури проекту.</p> <p>3. Узгодження плану робіт з ресурсами і видатками у розрізі результатів, з організаційною структурою виконавця проекту, моніторингом.</p> <p>4. Об'єднання і координація всіх інформаційних систем проекту.</p> <p>5. Моніторинг прогресу (ходу виконання) проекту, оцінювання успішності та сталості проекту.</p>	2	10
	Усього за навчальною дисципліною	4	20

2.4. Самостійна (індивідуальна) робота слухача, її зміст та обсяг

№	Зміст самостійної роботи слухача	Обсяг СР (годин)
1.	Опрацювання лекційного матеріалу	40
2.	Підготовка до практичних занять	20
3.	Виконання індивідуальної залікової роботи	15
4.	Підготовка до заліку	5
	Усього за навчальною дисципліною	80

2.5. Індивідуальна залікова робота

Індивідуальна залікова робота для проміжного контролю знань виконують слухачі магістратури спеціальності «Публічне управління та адміністрування» відповідно до навчального плану, затверджених в установленому порядку методичних рекомендацій, з метою закріплення та поглиблення теоретичних знань та вмій слухачів при виконанні науково-дослідної роботи.

Метою виконання індивідуальної роботи є закріплення і систематизація отриманих знань у процесі самостійної підготовки у міжсесійний період.

Слухач магістратури повинен:

- прослухати курс лекцій, вивчити теоретичний матеріал;
- ознайомитись з нормативно-правовою базою, науково-монографічною літературою, підручниками, посібниками, вивчити практику організації діяльності публічних службовців;
- виконати в міжсесійний період отримане індивідуальну залікову роботу, подати його у встановлений термін для перевірки і захистити у викладача на консультації.

Час, потрібний для виконання індивідуальної роботи, складає 15 годин самостійної роботи. Виконання, оформлення та захист індивідуальної залікової роботи здійснюється слухачем відповідно до методичних рекомендацій.

Завдання для індивідуальної залікової роботи

1. Опишіть діючий проект в публічній сфері, використовуючи конкретні приклади національних, регіональних або місцевих проектів.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

Із метою забезпечення максимального засвоєння студентами матеріалу курсу використовуються наступні методи навчання:

Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

- словесні (лекція-монолог, лекція-діалог, проблемна-лекція);
- наочні (презентація, демонстрування);
- практичні методи (вправи; практичні завдання).

Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

- метод проблемного викладу матеріалу;
- моделювання життєвих ситуацій;
- мозковий штурм;
- метод опори на життєвий досвід;
- навчальної дискусії.

Методи контролю й самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:

- усного контролю;
- письмового контролю;

- самоконтролю та взаємоконтролю, рецензування відповідей.

3.2. Рекомендована література

Основна література

1. Єгорченков О. В. Азбука управління проектами. Планування: навч. посіб. [Текст] / О. В. Єгорченков, Н. Ю. Єгорченкова, Є. Ю. Катаєва. Київ : КНУ ім.Т.Шевченка, 2017. 117 с.
2. Енциклопедія державного управління [Текст]: у 8 т. Т. 2: Методологія державного управління. К. НАДУ, 2011. 692 с.
3. Закон України «Про науково-технічну діяльність». URL: <http://search.ligazakon.ua>.
4. Закон України «Про затвердження Порядку розроблення проектної документації на будівництво об'єктів». URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
5. Закон України «Про інвестиційну діяльність». URL: <https://zakon.rada.gov.ua>.
6. Закон України «Про державно-приватне партнерство». URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
7. Кожушко Л. Ф. Управління проектами: Навчальний посібник [Текст] / Л. Ф. Кожушко, С. М. Кропівко. К. : Кондор-Видавництво, 2015. 388 с.
8. Петренко Н. О. Управління проектами [Текст]: навчальний посібник. / Н. О. Петренко, Л. О. Кустріч, М. О. Гоменюк. К. : «Центр учбової літератури», 2017. 224 с.
9. Прикладні аспекти управління проектами в публічній сфері / за заг. ред. О.В. Кулініча. Х. : ФОП Іванченко І.С., 2018. 93 с.
10. Чемерис А. О. Розроблення та управління проектами у публічній сфері: європейський вимір для України. Практичний посібник / Чемерис А. О.; Швейцарсько-український проект "Підтримка децентралізації в Україні – DESPRO". К. : ТОВ "Софія-А". 2012. 80 с.
11. Управління проектами : конспект лекцій для дистанційного навчання / Ю. В. Ковбасюк, Ю. П. Шаров, Т. В. Маматова, І. А. Чикаренко ; за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка. К. : НАДУ, 2013. 96 с.
12. Управління проектами розвитку: навчально-методичний посібник / ДП «Укртехінформ» Київ, 2013. 291 с.

Додаткова література

13. Азаренкова Г. М., Піскунов Р. О. Проектний аналіз (у схемах та прикладах) : навч. посібник. К. : УБС НБУ, 2015. 338 с.
14. Анатолій Мельничук, Павло Остапенко. ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ВЛАДИ: реформа №1 [аналітичні записки]. К.: ЦОП «Глобус» ФОП Кравченко Я.О. 2016. 35 с
15. Берданова О. В., Вакуленко В. М., Гринчук Н. М., Колтун В. С., Куйбіда В. С., Ткачук А. Ф. Управління розвитком об'єднаних територіальних громад на засадах громадської участі: навч. посіб. / [О. В.

Берданова, В. М. Вакуленко, Н. М. Гринчук, В. С. Колтун, В. С. Куйбіда, А. Ф. Ткачук] К. : 2017. 129 с.

16. Бориславська О., Заверуха І., Захарченко Е., та ін. Децентралізація публічної влади: досвід європейських країн та перспективи України / [Бориславська О., Заверуха І., Захарченко Е., та ін.]; Швейцарсько-український проект «Підтримка децентралізації в Україні – DESPRO. – К. : ТОВ «Софія». – 2012. – 128 с.

17. Керівництво з питань проектного менеджменту / Пер. з англ. За ред. С. Д. Бушуєва, – 2-ге вид. перероб. К. : Видав. Дім "Деловая Украина", 2000. 198 с.

18. Опп Алан Д. Управління проектами: Керівництво з ключових процесів, моделей і методів [Текст] /Пер. з англ.; За наук. Ред. Т.В. Герасимової, Дніпропетровськ: Баланс Бизнес Букс, 2006. 224 с.

19. Основи грантрайтингу та управління проектами в публічній сфері : метод. рек. для органів влади та недерж. орг-цій / Авт. кол.: В.В. Белявцева, А.І. Гнатенко, О.С. Зінченко та ін. ; за заг. ред. О.В Кулініча. Харків : Золоті сторінки, 2017. 148 с.

20. Питерс, Томас Дж. Проект: 50 верных способов превратить любое «задание» в грандиозный проект! [Текст]: Пер. с англ. М.:ООО «И.Д. Вильямс», 2006 256 с.

21. Посібник моделювання ефективної фінансової діяльності органів місцевого самоврядування ОТГ в умовах децентралізації. консолідований підхід. / Посібник підготовлено в межах Програми ООН із відновлення та розбудови миру, за фінансової підтримки Європейського Союзу

22. Про державні цільові програми: Закон України № 1621-IV від 18.03.2004 р.

23. Соціальне проектування та грантрайтинг / авт.-уклад. О.В. Кулініч, Д.С. Ткачев, А.В. Коновалов, В.М. Казусь. Х. : Управління інноваційного розвитку та іміджевих проектів, 2018. 42 с.

24. Стратегія реформування державного управління України на 2016—2020 роки (розпорядження Кабінету Міністрів України від 24 червня 2016 р. № 474-р.).

25. Успішна територіальна громада: будуємо разом / Бриль М., Врублевський О., Данчева О., Сеїтосманов А., Чубаров Е. Харків: Видавничий будинок Фактор, 2018. 128 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.zakon.rada.gov.ua> – База «Загальне законодавство» Верховної Ради України.

2. <http://www.kmu.gov.ua> – Офіційний сайт Кабінету Міністрів України.

3. <http://www.nads.gov.ua> – Офіційний сайт Національного агентства з питань державної служби

4. <http://www.msp.gov.ua/> - Офіційний сайт Міністерства соціальної політики

5.

6. <http://www.ukrstat.gov.ua> – Офіційний сайт Державного комітету статистики України.

7. <http://hdr.undp.org/en/> – «Доповідь про людський розвиток» – основне джерело інформації для аналітичного дослідження.

8. <http://www.oecd-ilibrary.org/statistics> – Різноманітні статистичні дані для країн-членів ОЕСР (Організація економічного співробітництва та розвитку).

9. <http://www.imf.org/external/ns/cs.aspx?id=28> – Статистика по більшості країн світу в базах даних Міжнародного валютного фонду.

10. <http://www.ilo.org/global/publications/lang--en/index.htm> – Міжнародна організація праці, її звіти

<http://www.weforum.org/reports> – Всесвітній економічний форум, Звіт з глобальної конкурентоспроможності (Global Competitiveness Report).

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ

4.1. Методи контролю та схема нарахування балів

Оцінювання окремих видів виконаної слухачем навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл. 4.1.

Таблиця 4.1

		Мак кількіс ть балів
Вид навчальної роботи	Мак кількість Балів	
Виконання та захист індивідуальної залікової роботи	25	Мак кількіс ть балів
Участь в роботі під час практичних занять (відповіді на питання, участь в обговоренні, експрес- опитування (з урахуванням виконання завдань, отриманих під час настановної сесії) (10 балів*2)	35	
<i>Для допуску до заліку необхідно набрати 60 балів</i>		
Залік		40
Усього за дисципліною		100

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються слухачу, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку (табл. 4.2).

Таблиця 4.2

Відповідність рейтингових оцінок за окремі види навчальної роботи

в балах оцінкам за національною шкалою

Рейтингова оцінка в балах			Оцінка за національною шкалою
Виконання та захист індивідуальної залікової роботи	Участь в роботі під час практичних занять	Залік (тестування)	
20-25	9-10	35-40	Відмінно
15-20	6-8	30-35	Добре
12-15	5-6	25-30	Задовільно
менше 12	менше 5	менше 20	Незадовільно

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих слухачем за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

4.4. Сума поточної та контрольної модульних рейтингових оцінок становить підсумкову модульну рейтингову оцінку, яка перераховується в оцінку за національною шкалою.

4.5. Сума підсумкової семестрової модульної та залікової рейтингових оцінок у балах становить підсумкову семестрову рейтингову оцінку, яка перераховується в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS (табл. 4.5).

Таблиця 4.5.

Відповідність підсумкової семестрової рейтингової оцінки в балах оцінці за національною шкалою та шкалою ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82-89	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
75-81		C	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)

67-74	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60-66		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35-59	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)

4.6. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки слухача.

4.7. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка заноситься до залікової книжки та навчальної картки слухача, наприклад, так: *92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./E* тощо.

4.8. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці. Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома.